

DOI: 10.15276/ETR.06.2023.1
 DOI: 10.5281/zenodo.10228357
 UDC: 316.35-055.2:341.485 316.35-055.2
 JEL: J38

АНАЛІТИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНЮВАННЯ ВПЛИВУ ВОЄННОГО КОНФЛІКТУ НА ЖІНОК І ДІТЕЙ УКРАЇНИ ТА МЕХАНІЗМІВ ВЗАЄМОДІЇ З НИМИ ВОЛОНТЕРСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

ANALYTICAL ASPECTS OF THE IMPACT OF THE MILITARY CONFLICT ON THE WOMEN AND CHILDREN OF UKRAINE AND MECHANISMS OF INTERACTION WITH THEM BY VOLUNTEER ORGANIZATIONS

Svitlana V. Filyppova, Doctor of Economic Sciences, Professor
 Odesa Polytechnic National University, Odesa, Ukraine
 ORCID: 0000-0001-9618-1640
 Email: s.filyppova@op.edu.ua

Lea Fox, senior lecturer, PhD supervisor
 School of Criminology and Criminal Justice (SCCJ)
 University of Portsmouth, Portsmouth, UK
 ORCID: 0000-0003-4125-9003
 Email: leah.fox@port.ac.uk

Hanna B. Svinarova, Doctor of Economic Sciences,
 Associate Professor
 Odesa Polytechnic National University, Odesa, Ukraine
 ORCID: 0000-0002-8598-3717
 Email: swinarewa@op.edu.ua

Received 20.11.2023

Філіппова С.В., Фокс Л., Свінар'ова Г.Б. Аналітичні аспекти впливу воєнного конфлікту на жінок і дітей України та механізмів взаємодії з ними волонтерських організацій. Науково-методична стаття.

У статті розглядається теоретико-методичні аспекти вразливості населення під час воєнного конфлікту та проблеми насильства в цих умовах. Розглянута сутнісна характеристика вразливості та її ознак та особливостей в умовах війни. Проведений аналіз вразливості та насильства на підставі онлайн опитувань вразливих жінок та дітей з одного боку та волонтерських організацій, які надають допомогу вразливим категоріям населення з іншого боку в межах міжнародного проєкту що дослідження впливу воєнного конфлікту на вразливі категорії населення. Доведено, що виникнення такої проблем потребує негайного вирішення на всіх рівнях державного та недержавного управління для ефективної ресоціалізації вразливих категорій населення після закінчення конфлікту.

Ключові слова: вразливість, насильство, ВПО, ознаки вразливості, волонтерські організації, допомога, підтримка

Filyppova S.V., Fox L., Svinarova H.B. Analytical Aspects of the Impact of the Military Conflict on the Women and Children of Ukraine and Mechanisms of Interaction with them by Volunteer Organizations. Scientific and methodical article.

The article explores the theoretical and methodological aspects of population vulnerability during armed conflicts and the issues of violence in such conditions. The essential characteristics of vulnerability, its signs, and features in the context of war are discussed. An analysis of vulnerability and violence is conducted based on online surveys of vulnerable women and children on one side, and volunteer organizations providing assistance to vulnerable population groups on the other side within the framework of an international project investigating the impact of armed conflict on vulnerable population groups. It is argued that addressing such problems requires immediate resolution at both the governmental and non-governmental levels for the effective re-socialization of vulnerable population groups after the conflict concludes.

Keywords: vulnerability, violence, IDPs (Internally Displaced Persons), indicators of vulnerability, volunteer organizations, assistance, support

В умовах воєнного вторгнення РФ в Україну, за даними Організації Об'єднаних Націй (2022) приблизно чверть населення країни були змушені переміщуватися як в межах України так і за кордон. Це стало наймасштабнішим переселенням з часів балканських війн 1990-х років, і велика частина з цих вимушених переселенців належить до вразливих груп, таких як жінки і діти.

Під час воєнного конфлікту значно обмежено доступ жінок і дітей до основних послуг, таких як медичне і соціальне обслуговування. Гендерне насильство виявляється поширеним, і багато випадків залишаються невідомими або не отримують відповідного розгляду. Діти належать до групи осіб, які зазнають найбільший ризик від негативних наслідків війни.

Після завершення війни в Україні залишиться значна кількість біженців, що постраждали від фізичних та психологічних травм. Вони будуть потребувати негайної допомоги, включаючи фінансову та психосоціальну. Аналіз того, як війна буде і надалі після закінчення впливати на ці вразливі категорії населення і розробка стратегій для захисту їхнього здоров'я, благополуччя та прав людини, допоможе їм жити без страху від насильства та жорстокості, сприяючи таким чином сталому розвитку України.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Проблематикою соціальної вразливості населення займалися та розвивали такі дослідники як Аджер В. [1], Алванг Дж. [2], Андрусішин Н. [3], Біль М. [4], Макарова В. [5], Стожок Л. [6], Риндзак О. [7] та багата інших вчених. Але в умовах сьогодення нашої країни, яка опинилася в жорстких умовах воєнного конфлікту дослідження питань вразливості населення набуває нових ознак, які характеризують сучасний стан питань внутрішньо переміщених осіб, а саме найчастіше жінок та дітей, що потребують захисту та допомоги. Серед невирішених питань залишаються ознаки вразливості жінок та дітей під час конфлікту та їх вплив на вирішення проблем щодо допомоги як державної, так з боку недержавних волонтерських, благодійних організацій, які вкрай необхідні для надання їх фінансової, психологічної та іншої допомоги.

Виклад основного матеріалу дослідження

Дослідження впливу воєнного конфлікту на постраждалих жінок і дітей, а також визначення поточних стратегій організації, які займаються захистом і роботою з цими групами протягом цього часу здійснює Одеська політехніка (Україна) спільно з Університетом Портсмуту (Великобританія) в межах міжнародного проєкту «Страждання в надії на майбутнє»: статус уразливих жінок і дітей в Україні та визначення постконфліктних рішень для підтримки їх реінтеграції та ресоціалізація», який став можливим завдяки грантовій схемі UK-Ukraine Twinning, що фінансується Research England за підтримки Міжнародних університетів Великобританії та UK Research and Innovation [8].

У фокус проведеного дослідження потрапили постраждалі під час конфлікту українські жінки та діти, які формують кластер уразливих категорій населення, а також визначення за допомогою онлайн опитування видів та обсягів допомоги від

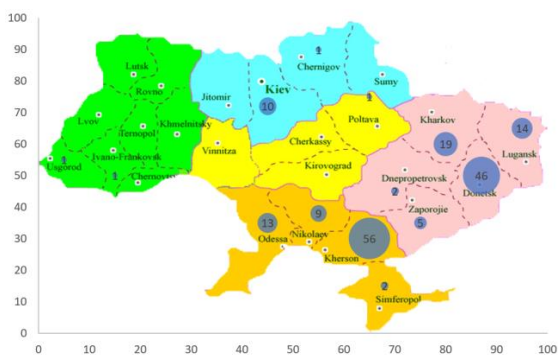
волонтерських та інших благодійних організацій, на яку можуть розраховувати постраждалі.

Методологія дослідження в частині аналізу впливу конфлікту на постраждалих осіб та допомоги професіоналів із соціальних служб, неурядових організацій, благодійних фондів та волонтерських організацій, окремих волонтерів, які працюють з уразливими жінками та дітьми з переміщених осіб охоплює:

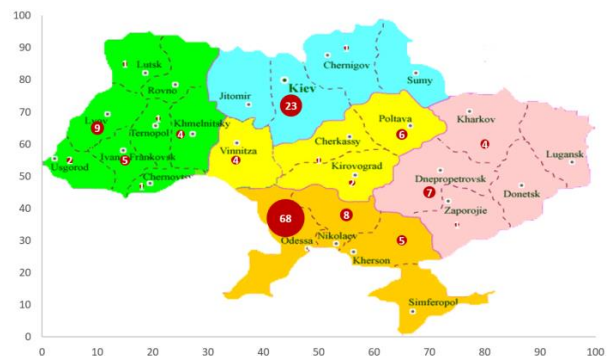
- розробку та аналіз двох онлайн-анкет для опитування: 1) вразливих категорій населення під час конфлікту (постраждалі жінки та діти); 2) професіоналів із соціальних служб, неурядових організацій, благодійних фондів та волонтерських організацій, окремих волонтерів, які працюють з уразливими жінками та дітьми з переміщених осіб;
- проведення двох типів онлайн-опитування: 1) 60-100 вразливих жінок та дітей та 2) 200 професіоналів із соціальних служб, неурядових організацій, благодійних фондів та волонтерських організацій, окремих волонтерів з метою отримання даних щодо постраждалих від конфлікту та можливостей допомоги цим людям [9].

Згідно результатам опитування населення, яке було проведено Міжнародною організацією з міграції при ООН станом на 23.08.2022 року 16% загального населення України (6,97 млн. осіб), з яких 70% це жінки були внутрішньо переміщеними особами в межах України внаслідок війни [10]. Проведене аналітичне дослідження Одеської політехніки спільно з Університетом Портсмуту щодо впливу воєнного конфлікту на постраждалих жінок та дітей дозволило проаналізувати та оцінити інформацію щодо внутрішньо переміщених осіб в регіональному розрізі та визначити ознаки їх вразливості.

Аналіз внутрішньо переміщених осіб в регіональному розрізі наведено на рис. 1.

а) Регіони України, від куди переміщувалися ВПО

б) Регіони України, куди переміщувалися ВПО

Рисунок 1. Аналіз внутрішньо переміщених осіб в регіональному розрізі [11]

Проведене дослідження свідчить, що найбільше число опитаних ВПО, які вимушено залишили свої місця проживання, з Херсонської області – 56 осіб (31,1%). Також значна кількість людей покинула Донецьку область – 46 осіб (25,6%) та Харківську область – 19 осіб (10,6%)

від загальної кількості ВПО. Отримані результати цілком відповідають ситуації, яка склалася на цих територіях в зв'язку з активною фазою воєнних дій: частково Херсонська та Донецька області опинились під окупацією, що змусило людей, а саме найбільш вразливих, тобто жінок та дітей,

виїжджати з цих тимчасово окупованих регіонів. В цілому, з мапи, яка наведена на рис. 1, можна спостерігати наступну закономірність: з приближенням до південно-східних кордонів, де найбільш постраждали від воєнних дій регіони, зростає кількість вимушено внутрішньо переміщених осіб. Більшість ВПО, які прийняли участь в дослідженні переїхали в Одеську область

– 68 осіб (44,4%), в Київську – 23 (15%) та Львівську – 9 осіб (6%).

Отримані результати в ході цього дослідження на мікро рівні цілком корелюють з глобальними дослідженнями Міжнародної організації міграції (рис. 2) в частині напрямку вимушеної міграції населення.

Рисунок 2. Оцінка місця перебування ВПО за макрорегіонами [10]

Однак, що стосується регіонів, куди люди переміщувалися в межах України, то простежується певний розбіг відповідей ВПО. Це можна інтерпретувати таким чином, що на вибір ВПО регіону України впливає не тільки безпековий фактор того чи іншого регіону нашої країни, а і різноманітні власні обставини вразливих категорій населення.

Також потрібно враховувати, що лідерство Одеської області, визначене в ході онлайн опитування, обумовлене декількома факторами: об'єктивними – географічним розташуванням Одеської області, тимчасовим (транзитним) перебуванням внутрішньо переміщених осіб. Певна група з числа опитованих ВПО очікують на

можливість повернутися в регіони, з яких виїжджали, в той час як інша група готується до переїзду на захід України або за її межі; суб'єктивними, які супроводжуються даним проектом в зв'язку з тим, що дослідницька група розташована в Одеській області та більш детально у відповідності до задач вивчає ВПО, які зупинилися в цьому регіоні.

З іншого боку дослідження проекту, що стосується опитування професіоналів із соціальних служб, неурядових організацій, благодійних фондів та волонтерських організацій, окремих волонтерів також проведено аналіз звернень постраждалих жінок та дітей до допомоги в регіональному розрізі (рис. 3).

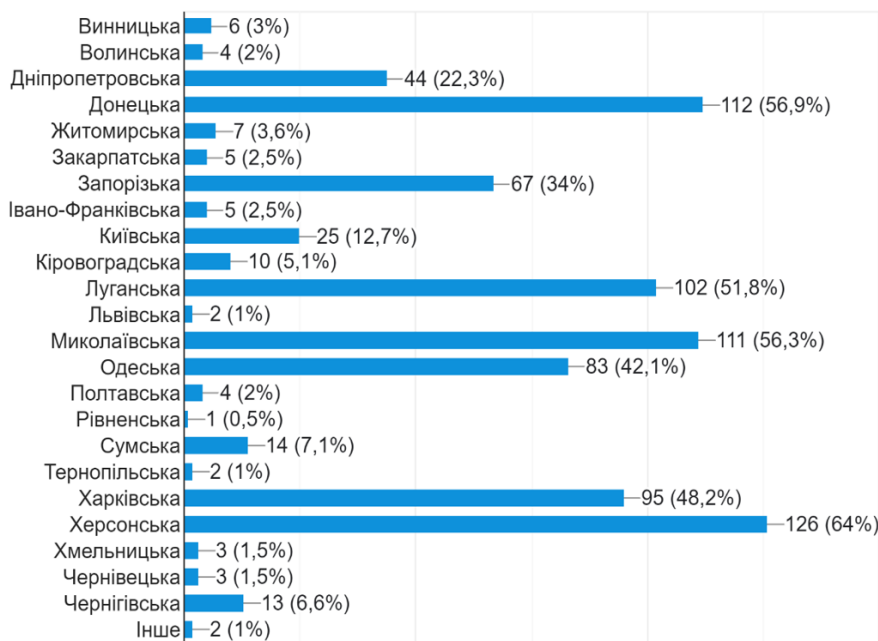

Рисунок 3. Аналіз звернень постраждалих жінок та дітей в регіональному розрізі до волонтерських і благодійних організацій, муніципальних служб [12]

Отримані результати демонструють, що волонтерські / благодійні організації, які прийняли участь у проєкті, надають допомогу постраждалим категоріям населення зі всіх регіонів України. Але і ці результати корелюють з першим опитуванням жінок та дітей в регіональному розрізі ми спостерігаємо, що більше постраждалих ВПО, які вимушені звертатися за допомогою до волонтерських / благодійних організацій з Херсонської (64%), Донецької (56,9%), Миколаївської (56,3%) та Харківської (48,2%) областей, що ще раз

підкреслює, що більшість постраждалих знаходились в близькості до лінії фронту, де йдуть активні бойові дії [12].

Основним фокусом проведеного дослідження є уразливість жінок і дітей під час воєнного конфлікту. Тому визначення та вибір ознак для аналізу ступені вразливості респондентів, які приймали участь у проєкті базується на теоретично-практичних аспектах визначення соціальної вразливості населення за різних умов, що систематизовано у табл. 1.

Таблиця 1. Семантичне коло категорії «соціальна вразливість»

Автор	Визначення
Н. Андрусишин [3]	Соціальна вразливість населення визначається особливостями особи, групи чи спільноти і відображає ймовірність виникнення соціальних ризиків під впливом різних факторів.
М. Біль [4]	Соціальна вразливість – це індикатор поточного стану та потенційних наслідків розвитку системної кризи на певній території у зв'язку з нездатністю населення самостійно задовольняти потреби і реалізувати права при обмежених ресурсах або потраплянні до складних ситуацій.
О. Макарова [5]	Вразливість може стосуватися окремих людей, груп людей, спільнот, організацій, суспільства, екологічних систем. І виражається вона у нездатності протистояти певним стресовим ситуаціям. Тою чи іншою мірою соціально вразливими є всі люди перед природними катаклізмами або техногенними катастрофами
О. Риндзак [7]	Соціальна вразливість – це властивість людини (групи, спільноти), яка характеризує міру її здатності подолати складні життєві обставинами, тобто спроможність людини протидіяти ризикам під впливом різних обставин
Л. Стожок [6]	Вразливість – стан високої схильності до конкретних ризиків і чинників невизначеності, у поєднанні з обмеженою здатністю захистити людину від цих небезпек і протистояти їхнім негативним наслідкам. Ступінь вразливості визначається динамікою впливу внутрішніх та зовнішніх факторів.
	Соціально-вразливі верста населення – це ті індивіди або соціальні групи населення, що мають більшу, ніж інші ймовірність зазнати негативних впливів соціальних, екологічних факторів чи захворюти. До них відносяться сім'ї з дітьми, люди, які живуть у злиднях, особи похилого віку, люди, які мають низьку конкурентоспроможність на ринку праці тощо.

Джерело: власна розробка авторів

Але теоретичне дослідження показало, що категорія «вразливість» не має однозначного визначення, в зв'язку з тим, що цю категорію використовують у своїх дослідженнях багато спеціалістів та вчених з різних наукових областей – це і соціологія, економіка, психологія, і демографія, що обумовлює по-різному використовувати цей термін у відповідності до особливих ознак той чи іншої наукової сфери.

В підсумку, висвітлюючи розуміння соціальної вразливості населення, можна виокремити такі ключові підходи до дослідження цієї категорії у науковому просторі: 1) дослідження соціальних ризиків та безпеки; 2) дослідження факторів вразливості та груп населення, що є соціально вразливими. Узагальнюючи, соціальна вразливість – це комплексна концепція, що враховує різноманітні фактори, що збільшують ризики та обмежують можливості осіб, груп чи спільноти у відповіді на соціальні виклики та негаразди. Але в сьогоденних умовах війни виникають нові фактори, що обумовлюють соціальну вразливість, які потрібно виявляти та враховувати для надання допомоги постраждалим вразливим категоріям населення.

Однією з особливо вразливих соціальних груп в нашої країні є внутрішньо переміщені особи під

час війни [5]. Крім загальних труднощів, які є характерними для їхнього нового місця проживання, їхня ситуація визначається раптовими фінансовими втратами, психологічними травмами та почуттям нестабільності. Зазнаючи фінансових труднощів, такі особи зазвичай потребують підтримки та допомоги.

Проведене дослідження за проєктом надало змогу визначити ознаки вразливості під час воєнного конфлікту та проаналізувати ступінь вразливості респондентів, які прийняли в ньому участь (табл. 2).

Більшість опитуваних (120 осіб) обрало варіант відповіді «інше», тобто вони не мають важкої хвороби, інвалідності, не є самотніми, вагітними і таке інше. 16,1% респондентів це самотні мати/опікун, 6,1% – це люди з важкою хворобою, 5% вагітних або годуючих жінок вимушені переміщуватися під час конфлікту, 5,6% – багатодітні сім'ї [11].

Що стосується іншого боку дослідження щодо роботи волонтерських організацій, то були отримані результати, які свідчать про те, що 90,5% волонтерів та організацій, які приймали участь у проєкті, під час війни надають допомогу саме вразливим категоріям населення [12]. Це підтверджує, що воєнний конфлікт впливає на цільові

аудиторії волонтерських / благодійних організацій та інших структур, які вимушені активніше залучатися до надання допомоги постраждалим в тому числі жінкам і дітям в цих умовах. Для ілюстрації

волонтерської допомоги вразливим категоріям населення наведемо отримані під час анкетування волонтерів данні щодо допомоги (рис. 4).

Таблиця 2. Аналіз ступеню вразливості респондентів

Ознака вразливості	Відповіді респондентів	
	Кількість осіб	%
Самотні мати/батько/опікун (одна людина проживає і виховує неповнолітніх дітей чи опікун дорослого непрацездатного)	29	16,1
Вагітна або годуюча мати (дитина до 2-х років)	9	5,0
Людина з важкою хворобою	11	6,1
Людина з інвалідністю I або II групи	8	4,4
Одинока людина старша 60	8	4,4
Багатодітні сім'ї (3 дитини і більше)	10	5,6
Інше	120	66,7

Джерело: власна розробка авторів

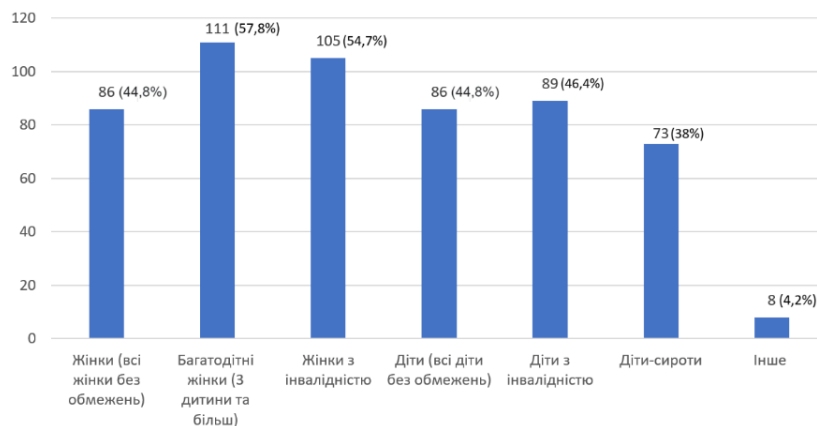

Рисунок 4. Волонтерська / благодійна допомога за вразливими категоріями населення [12]

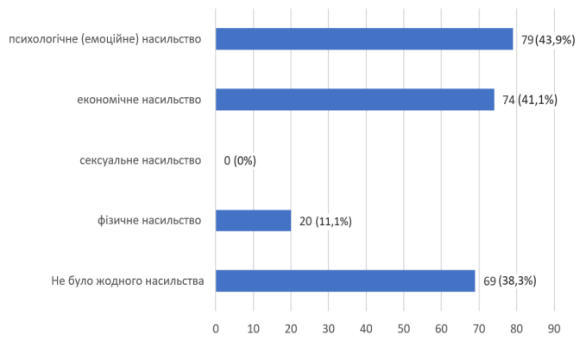
Із опитування, яке проводилось в рамках проекту випливає, що 57,8% волонтерських / благодійних організацій працюють з багатодітними жінками, жінкам з інвалідністю – 54,7%. Хоча ті представники волонтерських організацій, що приймали участь в опитуванні наголосили на допомозі всім категоріям жінок та дітей, що постраждали в ході війни (38-46,4%).

Таким чином, можна простежити масовий характер допомоги всім вразливим категоріям населення постраждалим від поточного воєнного конфлікту.

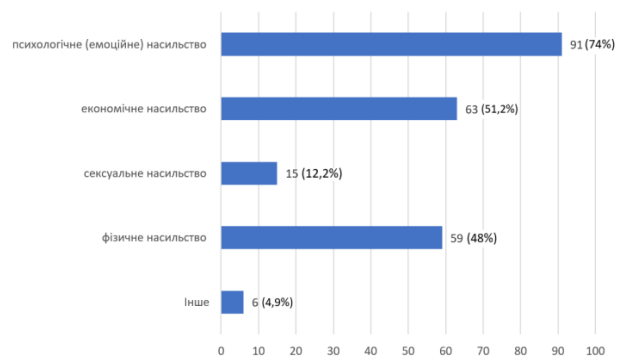
В ході дослідження багато уваги було приділено питанням насильства, з яким можуть стикатися під час війни будь-які категорії населення, але для вразливих верст населення це питання стоїть особливо гостро, тому що вразлива людина має обмежену здатність захистити себе, тобто мають обмежені ресурси, засоби чи доступ до можливостей для ефективного захисту від негативних впливів, тому вони мають високу схильність до ризиків внаслідок ситуації, яка склалася. Це підтверджується результатами опитування жінок та дітей під час дослідження, які зазначили, що 61,7% респондентів зазнавали того чи іншого виду насильства [11].

Для більш глибокого аналізу було проведено дослідження видів насильства, з яким стикалися внутрішньо переміщені жінки та діти, результати якого наведено на рис. 5. Результати двох опитувань вказують на те, що і за даними постраждалих від насильства жінок та дітей (43,9%), і заданими волонтерських організацій (74%) більшість ВПО переживають психологічне насильство під час війни. Крім того, значна кількість осіб стали жертвами економічного насильства: 41,1% – за даними жінок та дітей; 51,2% – за даними волонтерських організацій. Щодо сексуального насильства, отримані дані різняться, тому що жоден з респондентів з числа жінок та дітей за їх відповідями не зазнавав сексуального насильства, а за даними волонтерських організацій 12,2% респондентів зазначили, що до них зверталися з цією проблемою за допомогою. Така ж тенденція спостерігається щодо фізичного насильства.

Отже, під час воєнного конфлікту збільшується ймовірність насильства, особливо для вразливих категорій населення, таких як внутрішньо переміщені особи, які більшою мірою складаються з жінок та дітей. Основні висновки та пропозиції щодо їх підтримки наведено на рис. 6.

а) Розподіл відповідей жінок та дітей щодо насильства

б) Розподіл відповідей волонтерських / благодійних організацій куди зверталися ВПО за допомогою внаслідок насильства

Рисунок 5. Аналіз видів насильства, що зазнавали ВПО

Джерело: власна розробка авторів

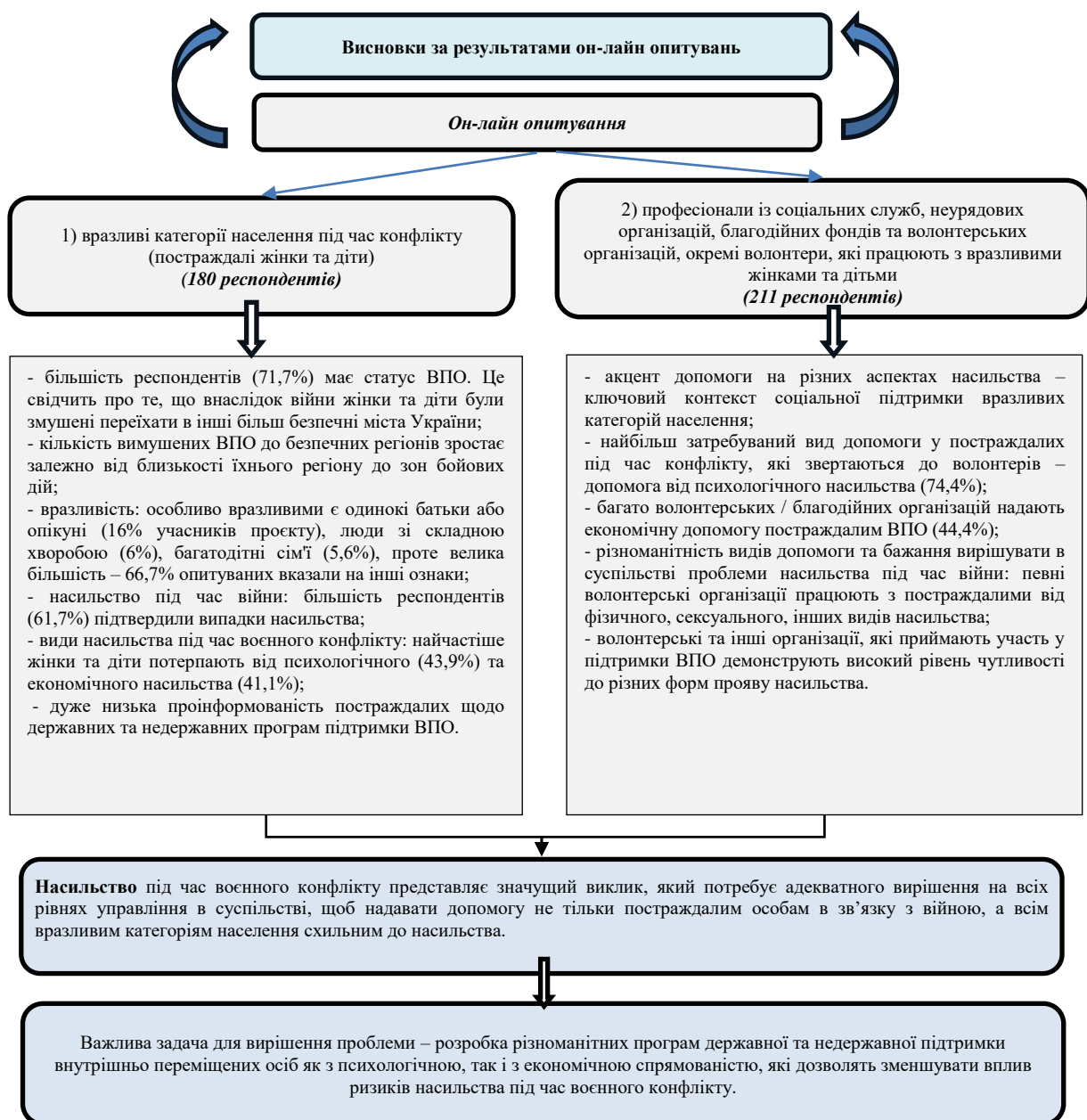

Рисунок 6. Загальні висновки та пропозиції щодо оцінювання впливу війни на ВПО

Джерело: власна розробка авторів

Одним з важливих спостережень стало те, що насильство у всіх його проявах та видах під час воєнного конфлікту – це серйозний виклик, який потребує належного системного вирішення на всіх рівнях управління в суспільстві. Важливо забезпечити допомогу не лише постраждалим від війни, а й усім вразливим категоріям населення, які піддаються ризику насильства. Діти, як найбільш вразлива частина суспільства, потребують особливого захисту та турботи. Оскільки насильство залишає глибокий слід в їхній психіці та фізичному стані, остільки важливо створювати безпечне середовище для їхнього розвитку.

Завдання здійснення змін у вирішенні проблеми внутрішньо переміщених осіб є надзвичайно важливим. Розробка різноманітних програм державної та недержавної підтримки виявляється ключовим інструментом у забезпеченні цілеспрямованої допомоги. Ці програми повинні мати не лише психологічний, а й економічний аспект, спрямований на покращення якості життя внутрішньо переміщених осіб. Забезпечення психологічної підтримки є важливим елементом для зменшення впливу травматичних впливів війни на їхнє психічне здоров'я. У той же час, економічні програми можуть допомогти їм відновити самостійність та стабільність у нових умовах.

Надання засобів для зменшення ризиків насильства має бути конкретною метою таких програм. Це створює основу для побудови безпечного та підтримуючого середовища для внутрішньо переміщених осіб, допомагаючи їм перебороти труднощі та знову знаходити надію на майбутнє життя.

Висновки

Таким чином, дослідження питань вразливості населення під час війни вказує на його високий ступінь схильності до негативних впливів внаслідок воєнного конфлікту. Це становить загрозу безпеці, благополуччю та основним правам та потребам цих осіб. Вразливі групи включають в себе внутрішньо переміщених осіб, жінок та дітей, громадян похилого віку, осіб з інвалідністю та інші категорії, які мають обмежені можливості захистити себе від негараздів, що виникають в умовах воєнного конфлікту. Насильство над вразливим населенням під час війни є серйозною та тривожною проблемою. Це може включати фізичне, психологічне, економічне та соціальне насильство, яке визначається їхнім статусом, віком, станом здоров'я, членством у певних групах чи спільнотах. Захист вразливого населення вимагає ефективних заходів безпеки, соціальної підтримки та правової захисту, спрямованих на попередження та припинення будь-якої форми насильства в умовах воєнного конфлікту.

Вирішення питань вразливості населення вимагає комплексного підходу, включаючи соціальні, економічні та психологічні заходи підтримки та реабілітації.

Ефективний захист вимагає розробки та впровадження політик та програм, спрямованих на попередження насильства, а також на забезпечення підтримки та реабілітації для постраждалих осіб. Здійснення цих заходів важливо для забезпечення безпеки та добробуту вразливих груп під час воєнного конфлікту.

Abstract

In the context of the Russian military invasion into Ukraine, a significant portion of the country's population was forced to move both within Ukraine and abroad. During the armed conflict, women and children face restricted access to essential services such as medical and social support. Gender-based violence is widespread, with many cases remaining undisclosed or lacking appropriate attention. Children are particularly at risk of negative consequences from the war.

After the conclusion of the war in Ukraine, a substantial number of refugees, who have suffered physical and psychological trauma, will require immediate assistance, including financial and psychosocial support. Analyzing how the war will continue to impact these vulnerable population groups and developing strategies to protect their health, well-being, and human rights will contribute to their living free from violence and cruelty, thereby promoting the sustainable development of Ukraine.

The research on the impact of the armed conflict on affected women and children, as well as the identification of current organizational strategies for protecting and working with these groups during this time, is conducted by Odessa Polytechnic University (Ukraine) in collaboration with the University of Portsmouth (United Kingdom) within the international project "Suffering in Hope for the Future": the status of vulnerable women and children in Ukraine and the development of post-conflict solutions to support their reintegration and resocialization» This project was made possible through the UK-Ukraine Twinning grant scheme, financed by Research England with the support of the UK Research and Innovation and British International Universities.

The focus of the research includes women and children affected during the Ukrainian conflict, forming a cluster of vulnerable population categories. The study also identifies, through online surveys, the types and extent of assistance provided by volunteer and other charitable organizations that affected individuals can rely on.

It is established that social vulnerability is a comprehensive concept that considers various factors increasing risks and limiting opportunities for individuals, groups, or communities in responding to social challenges and disasters. However, in the current conditions of war, new factors influencing social vulnerability arise, which need to be identified and considered in providing assistance to affected vulnerable population groups.

One of the particularly vulnerable social groups in our country is internally displaced persons during the war. In addition to the general difficulties characteristic of their new place of residence, their situation is marked by

sudden financial losses, psychological trauma, and a sense of instability. Facing financial hardships, such individuals typically require support and assistance.

Thus, the investigation into the vulnerability of the population during war indicates a high susceptibility to negative impacts due to armed conflict. This poses a threat to the safety, well-being, and fundamental rights and needs of these individuals. Vulnerable groups include internally displaced persons, women and children, elderly citizens, persons with disabilities, and other categories with limited abilities to protect themselves from the hardships arising in the conditions of armed conflict. Violence against vulnerable populations during war is a serious and alarming issue, encompassing physical, psychological, economic, and social violence determined by their gender, age, health status, membership in specific groups, or communities. Protecting vulnerable populations requires effective security measures, social support, and legal protection aimed at preventing and ceasing any form of violence in the context of armed conflict.

Список літератури:

1. Adger W.N. Vulnerability // *Global Environmental Change*. – 2006. – № 16. – P. 268-281 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.geos.ed.ac.uk/~nabo/meetings/glthec/materials/simpson/GEC_sdarticle2.pdf.
2. Alwang J., Siegel P.B. et al. Vulnerability: a view from different disciplines / Social Protection Unit, Human Development Network, The World Bank; Social Protection Discussion Paper, Washington, D.C., 2001. – Series No. 0115.
3. Андрусішин Н.І. Соціальна вразливість населення: дефініції, підходи до розуміння та оцінювання / Н.І. Андрусішин // *Економіка та суспільство*. 2022. № 37. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1216>.
4. Біль М. Концепція соціальної вразливості населення: ретроспектива формування та сучасні інтерпретації. *Соціальна економіка*. 2021. № 62. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://periodicals.karazin.ua/socoeconom/article/view/18236>.
5. Макарова О.В. Пріоритети політики зниження соціальної вразливості // *Demography and Social Economy*. 2017. № 2 (30). С. 102-111.
6. Стожок Л.Г. Соціальна вразливість та її особливості в період кризи // *Формування ринкової економіки: зб. наук. пр.; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана»; редкол.: О.О. Беляєв (відп. ред.) [та ін.]*. – Київ: КНЕУ, 2010. – Спец. вип: Соціально-трудова відносина: теорія та практика: у 3 т. – Т. 2. – С. 353-361.
7. Риндзак О. Соціальна вразливість населення та її понятійно-термінологічне забезпечення. *Економіка та суспільство*. 2021. № 33. DOI: 10.32782/2524-0072/2021-33-79.
8. "Suffering into hope for the future": status of vulnerable women and children in Ukraine and identification of post-conflict solutions to support their reintegration and re-socialisation. International cooperation project. Odessa Polytechnic National University: 2023. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://op.edu.ua/international/projects/uk-ukraine-twinning-initiative-11>.
9. Leah Fox, Svitlana Filyppova, Hanna Svinarova, Ghanna Gramatik. Methodology of researching the impact of the conflict on vulnerable categories of the population of Ukraine / XII Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні проблеми теорії та практики менеджменту». Одеса. – Національний університет «Одеська політехніка». – 2023. – С. 197-201.
10. Звіт про внутрішнє переміщення в Україні опитування загального населення раунд 8, 17-23 серпня 2022 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dtm.iom.int/reports/zvit-pro-vnutrishne-peremischennya-v-ukraini-opituvannya-zagalnogo-naselennya-raund-8-17-23>.
11. Філіппова С.В., Фокс Л., Свінарьова Г.Б., Граматік Г.П. Аналіз впливу воєнного конфлікту з Росією на жінок і дітей України: Аналітичне дослідження. Одеса - Портсмут: Одеська політехніка; Університет Портсмуту, 2023. 34 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://economics.net.ua/files/analytics/01_UUT11_1_analytical-research_U.pdf.
12. Філіппова С.В., Фокс Л., Свінарьова Г.Б., Граматік Г.П. Аналіз взаємодії волонтерських організацій з уразливими жінками та дітьми з переміщених осіб: Аналітичне дослідження. Одеса - Портсмут: Одеська політехніка; Університет Портсмуту, 2023. 27 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://economics.net.ua/files/analytics/01_UUT11_2_analytical-research_U.pdf.

References:

1. Adger, W.N. (2006). Vulnerability. *Global Environmental Change*, 16, 268-281. Retrieved from: http://www.geos.ed.ac.uk/~nabo/meetings/glthec/materials/simpson/GEC_sdarticle2.pdf [in English].
2. Alwang, J., & Siegel, P.B., et al. (2001). Vulnerability: a view from different disciplines. Social Protection Discussion Paper Series No. 0115. Washington, D.C., Social Protection Unit, Human Development Network, The World Bank [in English].
3. Andrusyshyn, N.I. (2022). Social vulnerability of the population: definitions, approaches to understanding and evaluation. *Ekonomika ta suspilstvo*, 37. DOI: 10.32782/2524-0072/2022-37-42 [in Ukrainian].
4. Bil, M. (2021). Concept of the population social vulnerability: retrospective of formation and modern interpretations. *Socialjna ekonomika*, 62. Retrieved from: <https://periodicals.karazin.ua/soceconom/article/view/18236> [in Ukrainian].
5. Makarova, O.V. (2017). Preiorities for social vulnerability reduction policy. *Demography and Social Economy*, 2(30), pp. 102-111. DOI: <https://doi.org/10.15407/dse2017.02.102> [in Ukrainian].
6. Stozhok, L.H. (2010). Social vulnerability and its features in crisis. *Formuvannia rynkovoi ekonomiky: zb. nauk. pr.*, 2, pp. 353-361. Kyiv: KNEU [in Ukrainian].
7. Ryndzak, O.T. (2021). Social vulnerability of the population and its conceptual and terminological provision. *Ekonomika ta suspiljstvo*, 33. DOI: 10.32782/2524-0072/2021-33-79 [in Ukrainian].
8. "Suffering into hope for the future": status of vulnerable women and children in Ukraine and identification of post-conflict solutions to support their reintegration and re-socialisation. International cooperation project. Odessa Polytechnic National University. (2023). Retrieved from: <https://op.edu.ua/international/projects/uk-ukraine-twinning-initiative-11> [in English].
9. Leah Fox, Svitlana Filyppova, Hanna Svinarova, Ghanna Gramatik. (2023). Methodology of researching the impact of the conflict on vulnerable categories of the population of Ukraine. XII Mizhnarodna naukovu-praktychna konferentsiia "Aktualni problemy teorii ta praktyky menedzhmentu". Odesa. Natsionalnyi universytet "Odeska politehnika", pp. 197-201 [in English].
10. Internal Displacement in Ukraine Round 8 General Population Survey, August 17-23, 2022. (2022). Retrieved from: <https://dtm.iom.int/reports/zvit-pro-vnutrishne-peremischennya-v-ukraini-opituvannya-zagalnogo-naseleennya-raund-8-17-23> [in Ukrainian].
11. Filyppova, S.V., Fox L., Svinarova, H.B., & Hramatik, H.P. (2023). Analysis of the Impact of the Military Conflict with Russia on Women and Children in Ukraine: Analytical Study. Odessa Polytechnic; University of Portsmouth. Retrieved from: https://economics.net.ua/files/analytics/01_UUT11_1_analytical-research_U.pdf [in Ukrainian].
12. Filyppova, S.V., Fox L., Svinarova, H.B., & Hramatik, H.P. (2023). Analysis of the Interaction of Volunteer Organizations with Vulnerable Women and Children from Internally Displaced Persons: Analytical Study. Odessa Polytechnic; University of Portsmouth. Retrieved from: https://economics.net.ua/files/analytics/01_UUT11_2_analytical-research_U.pdf [in Ukrainian].

Посилання на статтю:

Філіппова С.В. Аналітичні аспекти впливу воєнного конфлікту на жінок і дітей України та механізмів взаємодії з ними волонтерських організацій / С.В. Філіппова, Л. Фокс, Г.Б. Свінар'ова // *Економіка: реалії часу*. Науковий журнал. – 2023. – № 6 (70). – С. 5-13. – Режим доступу до журн.: <https://economics.net.ua/files/archive/2023/No6/5.pdf>.

DOI: 10.15276/ETR.06.2023.1. DOI: 10.5281/zenodo.10228357.

Reference a Journal Article:

Filyppova S.V. Analytical Aspects of the Impact of the Military Conflict on the Women and Children of Ukraine and Mechanisms of Interaction with them by Volunteer Organizations / S.V. Filyppova, L. Fox, H.B. Svinarova // *Economics: time realities*. Scientific journal. – 2023. – № 6 (70). – P. 5-13. – Retrieved from <https://economics.net.ua/files/archive/2023/No6/5.pdf>.

DOI: 10.15276/ETR.06.2023.1. DOI: 10.5281/zenodo.10228357.

